

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Iskrasti: do 9 peti vrst 1 D, od 10—15 peti vrst 1 D 50 p, večji iskrasti peti vrst 2 D; notice, poslane, izjave, reklame, prekladi peti vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne poudbe beseda 75 p. Popusti le pri naročilih od 11 objav naprej. — Iskrasti davki posebej.

Vprašanjem glede iskratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflova ulica št. 5, prtilčno. — Telefon št. 394.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje

Telefon št. 34.

Dopolne sprejema le podpisane in zadostne frankovane.

Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke: —

v Jugoslaviji vse dni po Din 1—

v inozemstvu navadno dni Din 1, nedelje Din 1-25

Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:	V Jugoslaviji		V inozemstvu
	v Ljubljani	po pošti	
12 mesecev	Din 120—	Din 144—	Din 216—
6	60—	72—	108—
3	30—	36—	54—
1	10—	12—	18—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici. Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Ideja Narodnega bloka in polemika „Slovenca“.

Radgonska »Samouprava« je izprožila idejo, naj se osnuje volivni blok iz vseh onih strank, ki hočejo, da se država uredi in mirno razvija na edini mogoči podlagi: »V zunanji politiki mirni razvoj in konsolidacija Evrope, zvestoba mirovnim pogodbam in zvestoba dosedanjim prijateljem. V notranji politiki močna država, zasnovana na podlagi široke samouprave ljudstva in zdravega na rodnega in državnega edinstva. Mirna gospodarska obnova brez nevarnih eksperimentov.«

»Slovenec« — organ katoliško-boljševske koalicije — se je čutil s tem živo prizadetega. Ker ni mogel odgovoriti stvarno, je odgovoril po onem starem načinu žurnalistične polemike, katerega smo nekoč imenovali: »Stefetov slog«. — Malo se zlaže, malo zavije, popopra z neslanostjo in zabehi z robatostjo, a vse zavije v obliko osebnih napadov. — Toda pustimo na strani novinarske netaktnosti, odgovoriti hočem samo na oni del »Slovenčeve« polemike, ki ima nekoliko stvarno vsebino.

Svoj člančič zaključuje »Slovenec« s temi-le stavki: »Kakšen duh pa veje v tem državotvornem programu v socialnem oziru, nam njegov Janez Krstnik, gospod dr. Leonard odkriva v isti številki, kjer z velikimi črkami zagovarja idejo desničarskega bloka po zgledu poljske zlahte, raznih knezov Sapieh, Radziwillov, Zamojskih in drugih velemožnih vitezo, ki potekajo še iz one dobe, ko je zlahta kmetje in »hlope« brez kazni obešala na vrbe, oziroma je za tak veledušni čin bila obsojena na globo 20 fenigov stare veliave. Ampak Slovenija ni Poljska in Slovenci ne »hlopi.«

Ne vem, kako bi pogledal te glupe trditve prelat Stanislav Adamski, ki je pred leti sam osebno obiskal Ljubljano z namenom, da si ogleda slovensko katoliško organizacijo in katerega so takrat v katoliški tiskarni tako lepo sprejeli in »Slovenec« je takrat navdušeno pisal o tem odličnem voditelju poljskih krščanskih socialistov, ter povdarjal, da se Slovenska ljudska stranka v načelih popolnoma strinja s poljsko krščansko demokracijo. Adamski je namreč voditelj poljskih združenih organizacij na Poznanjskem, vodja poljske krščanske demokracije, pred vojno je stal na čelu one velike borbe, ki jo je poljski

kmet in delavec vodil z germanizacijo v Nemčiji, a sedaj je eden prvih načelnikov bloka poljske desnice. Ali se je ta stari poljski socialni in narodni borec nenadoma izpremenil v reakcionerja in grofovskega lakaja, ali si je pa pri »Slovenčevem« uredništvu nekaj pomešalo, drugo ne more biti. Med voditelji poljske desnice se nahaja duhovnik Albrecht, organizator poljskega delavstva v ogromnem delavskem središču Lodži, ki se je od nekdanj boril zoper kapitalistično izkoriščanje delavstva kakor tudi zoper narodno zatiranje od strani ruske vlade, in to še v onih časih, ko je »Slovenec« še zelo navdušeno poveličeval razne nemške grofe in habsburške vladarje. Med voditelji tega bloka na Poljskem, a to med najodličnejšimi voditelji, je duhovnik Lutoslowski, eden prvih organizatorjev poljske narodne demokracije, ki je to stranko organiziral še v onih časih, ko je za tako demokratično delo človek riskiral ne samo Sibirijo, ampak tudi vislice. Prvi voditelj bloka desnice je Wojtek Korfanti, sin poljskega rudarja iz Šlezije in sam rudar samonk. Za njim stoji rudarstvo Šlezije po ogromni večini, kakor je pokazal plebiscit in volitve. Takih imen bi naštel lahko še jako veliko. »Slovenec« vsega tega ne ve, a imenuje neke kneze Sapiehe, Radziwill in Zamojske. Knez Januš Radziwill je res igral v poljski politiki neko vlogo, to je bilo takrat, ko sta Avstrija in Nemčija hoteli osnovati neko avtonomno poljsko državo pod nemškim protektoratom in Radziwill je pri tem počel, katero je odklanjal cel poljski narod. Igral vlogo nemškega agenta. »Slovenec« je takrat zelo navdušeno pozdravljaj dotično nemško — avstrijsko intrigo proti Poljakom in slavil kneza Radziwill, ki se je na ravno s to provokatersko vlogo pri Poljakih tako kompromitiral, da ne more odslej tudi pri levici igrati nobene vloge več. Šele v najnovejšem času se je zopet pojavil, ker ga je vlada — a to levičarska vlada — poslala kot poljskega delegata na neko konferenco v Moskvu, misleč, da bo za boljševike prava oseba, ki mu ne bodo očitali njegove germanofilske preteklosti. Grof Zamojski je poslanik poljske republike v Parizu, a za takega ga ni imenoval narodni blok, nego levičarska vlada. Blok desnice ga je

kandidiral za predsednika republike, misleč, da bi bil dober kompromisni kandidat. Knez Adam Sapieha je res kandidiral na isti desnici in bil izvoljen, toda »Slovenec« ve, da je ta gospod znani krakovski nadškof Adam Sapieha, kateremu menda tudi »Slovenec« ne bo očital, da je reakcionar in da je obešal kmete na vrbe. Njegove družbe se menda krščanskim socialistom ni treba sramovati.

Z blokom desnice je žel ves Poznanj in poljsko Primorje in Šlezija, torej oni deli Poljske, kjer je demokracija najbolj razvita in narod najmanj odvisen od »velemožnih vitezo«. Z desnico je glasovalo celo delavstvo Lodže, ki je bilo od nekdanj najbolj protireakcionarno in socialistično. Z njo je šlo v Varšavi skoraj vse, kar je poljskega. V Varšavi je čez 40 % Židov, a levica je dobila pri volitvah nekaj čez 50 %. Sem so prišli tudi glasovi, katere je dobilo takozvano središče in narodni socialisti. Če odštejemo te glasove, vidimo, da so v Varšavi za levico glasovali izključno samo Židje. Istotako je v Lodži celokupno delavstvo šlo s krščanskimi socialisti, katere »Slovenec« tako grdo zmerja, z levico pa samo Židje. Podobno opazimo tudi po vseh drugih poljskih mestih in industrijskih središčih. Za stranke levice je glasoval poljski kmet samo v Galiciji in po vzhodnih poljskih zemljah, kjer je ljudstvo še najbolj nezavedno in najbolj pristopno demagoškim frazam. Zlasti velja to za Galicijo in to je dedščina stare Avstrije, kakor pri nas na Slovenskem.

Začudil sem se, od kod pri »Slovencu« taka mržnja na kneze in »velemožne viteze«. Saj so bili vendar pri »Slovencu« taki ljudje od nekdanj na najboljšem glasu, a to ne knezi in vitezi naše krvi, nego tuji — Nemci. Nemški grofi in drugi plemiči so bili med glavnimi pokretači katoliškega političnega društva, iz katerega se je razvila slovenska katoliška stranka in »Slovenec«. Ti gospodje so predavali v Ljubljani v nemškem jeziku in razlagali svojo politiko, a »Slovenec« je navdušeno poročal o njihovih nastopih. Nemške grofe je kandidirala stranka za državnozbornske volitve proti slovenskim narodnim kandidatom — namreč potomce onih grofov, ki so obešali naše kmete kar v množicah, a niso bili za to kaznovani niti z 20 fenigov, ker so nemški grofi imeli veliko večjo oblast nad slovenskim kmetom, kakor

pa poljski »velemožni vitezi« nad »poljskim hlopiom«. Zamislil sem se, od kdaj se pričinja pri »Slovencu« taka mržnja do »velemožnih vitezo« in našel, da od onega dne, ko je grof Attems pobegnil iz Ljubljane. Naj »Slovenec« ne trdi, da je današnji »Slovenec« nekaj drugega od onega pred nekaj leti in zopet nekaj drugega od onega pred desetletji.

Tako postopanje spominja na poljsko judovsko firmo, ki se imenuje n. pr. danes Herš Veilchenduif, čez par let Sara Veilchenduif in čez par let zopet Smul Veilchenduif in komp. Na vse zadnje je vedno ena in ista družba, samo da pri vsakem konkurzu nekoliko obogati.

Dr. Leopold Lénard.

KRITIČEN ZUNANJI POLOŽAJ.

VOJAŠKE PRIPRAVE MADŽARSKÉ IN BOLGARSKE. — SUMLJIVI POJAVI V ALBANIJI. — GRKI ZAVZLEI ODRIN. — NA POTU V CARIGRAD?

— Beograd, 12. jan. (Izv.) V zvezi s kritičnim položajem v mednarodnih odnosih so bile v Beogradu tekom včerajšnjega dneva daljše konference v zunanjem ministertvu. V vodilnih krogih je opaziti nekako nervoznost, opaziti je, da je položaj naše države postal zadnje dneve zelo resen. Na obzorju se pojavljajo dogodki, ki silijo vlado, da je budna, pazljiva in preudarna. Važna konferenca je bila dopoldne v zunanjem ministertvu. Dolgotrajne razgovore je imel zunanji minister dr. Ninčić s pooblaščenim ministrom Ljubo Nešićem in pomočnikom Panto Gavrilovićem. V glavnem je konferenca razmotrivala položaj v Albaniji, kjer se v nevtralni coni pripravljajo zelo sumljiva gibanja, dalje o novi situaciji, ki so jo ustvarili Grki s svojim prodiranjem proti Odrinu (Jedrenju) in Karagaču. Obširno se je tudi razmotrival položaj držav male antante napram Madžarski. Glavno težišče pa je tvorilo naravno tudi vprašanje nemških reparacij.

— Beograd, 12. jan. (Izv.) Danes popoldne je bila konferenca ministrov. Prisotni so bili notranji minister Nikola Vujičić, zunanji minister dr. Ninčić, ministrski predsednik Nikola Pašić in minister Miletić. Minister notranjih zadev Vujičić je poročal o notranji politiki, predvsem o javni varnosti in javnem redu v državi. Zunanji minister je podal zelo obširno poročilo o zunanjepolitični situaciji. Značilno je, da je dr. Ninčić posebno naglašal kritični moment in težavnost zunanje situacije. Omenjal je poročila, ki govorijo o vojaških pripravah Madžarske in Bolgarske, pojavili so se v albanski nevtralni coni sumljivi elementi, ki so zelo dobro oboroženi.

Sklepi te konference so popolnoma tajni.

— Beograd, 12. jan. (Izv.) Atenska poročila javljajo, da so grške čete zavezle Karagač in da korakajo proti Odrinu. Grki nadaljujejo prodiranje. Druga vest iz Aten javlja, da so grške čete že zasedle Odrin (Jedrenje).

Francoski general je pri grškem vrhovnem poveljstvu odločno protestiral proti temu prodiranju.

General Placiras je ta protest vzeml samo na znanje, izjavljajoč, da mu ne pripisuje nikake važnosti in da dela po višjem nalogu.

Po zasedbi Odrina od strani Grkov je proti temu protestiral tudi francoski poslanik na atenskem dvoru. Protest ni bil uvaževan.

SESTANEK MALE ANTANTE.

— Beograd, 12. jan. (Izv.) Rumunska vlada je odposlala vladama v Beogradu in v Pragi noto, s katero priporoča, da se zastopniki male antante čim prej sestanejo na konferenci, na kateri bi naj proučili sedanji politični položaj in spremenjeno situacijo. V glavnem gre za dogodke na Madžarskem. Kakor poročajo nekateri listi, je rumunska vlada obvestila malo antanto o nenavadno-lubezno sestavljenem predlogu madžarske vlade za gospodarsko zblizanje med Madžarsko in Rumunsko. Načrt tega zblizanja je preciziran v vseh detajlih. Madžarska bi rada odposlala na Rumunsko svoje trgovske agente, ki bi skušali navezati stike z rumunskimi gospodarskimi in trgovskimi krogi. Na drugi strani pa je Rumunski zelo sumljivo maskirano oboroževanje Madžarske. V notni na obe vladi Rumunska končno naglašja, da je Rumunska jasno spregledala dovoljno vlogo Madžarske. Sestanek male antante bi bil nujno potreben, da se izvedejo energične in uspešne odredbe proti Madžarski.

Makuszynski:

Zgodba iz raja.

(Dalje.)

Pripravljalo se je prvo pustovstvo radi žene, ki je stala nepremično obrnjena k solncu. Slon se je hotel na vsak način pretepati, kot da mu je vseeno.

»To je svinjarija«, se oglasi pater. — »Ta živina ne spoštuje poslovnika.«

»Kaj se to tebe tiče?« pripomni lisica, »saj ne gre za te. Naj si pobijejo drug drugemu butice, če jim to tako prija.«

»Tiče se me ...«

»Zakaj pa se to nikogar ne tiče, kod se vlačiš po noči? In to ne sam?«

»Ha, ha, ha!« prasnejo zopet opice. »Imenitno!« se zadere papiga. »Vračci so se valjali od smeha. »Hi, hi, hi, hi!« »Tiho butci!« kriknje krokar. »Gospod Bog gre!« vikne nekdo zviška. »Ni mogoče!« »Resnica!«

V hipu je bilo vse prazno. Zveri so se poskrile in stisnile repe. Slon je presenečen zagnal palmo v stran, pogledal še temno kačo, kot

bi ji dejal: »Čakaj, saj mi prideš še v šape!«, dvignil v vis svojo imitacijo repa in zginil v goščo. Kača je siknila ogenj in se odplazila dostojanstveno proti reki.

Gospod Bog je bil zelo slabe volje in zamišljen. Za njim je stopal angelj in z vejico brižno razganjal nadležne muhe.

Ko je dospel Bog k ženi, se je globoko zamislil.

»Daj, ljubček«, je rekel angelju, »poglej jo z vseh strani, ali je suha.«

Angelj je pregledal novo stvarstvo in dejal:

»Suha je, toda nek čuden vonj se širi od nje.«

»Nič ne de, bo že minilo. Končno zato je pa tudi žena. Sedaj ji moram vdahniti dušo.«

»Kaj se spleča?« reče angelj, »zelo pomilovalna stvar se mi zdi.«

»Norec!«

Angelj je zardel.

Dobri Bog je položil roke na glavo ženo in šepetal nekaj. Nato je položil svoja na njena usta in začel na vso moč sopsti.

Angelj je radovedno gledal, kako se žena polni z zrakom, kot kaka potovalna blazina ali kot avtomobilska pnevmatika.

»Giblje se!« vzklikne začuden angelj.

Dobri Bog je bil zelo rdeč od napora; da si malo odpočije, je položil ženi roko na usta, da ne izleti iz nje diha božji. Nato pa jo je zopet začel polniti z zrakom. Stvor je pričel dobivati prelepe in zanimive oblike.

»No«, se oddahne Gospod Bog, »gotova je. Daj malo trave, ljubček.«

Angelj je kot bi trenil prinesel polno nest trave in ž njo je Bog zamajil ženi usta in nosnice.

»Predno oživi, je treba paziti, da ne zleti duša iz nje.«

Stopila sta par korakov nazaj in ogledovala monumentalno delo.

Angelj ni bil zadovoljen.

»Dobri Bog!« »Kaj je?« »Zdi se mi, da si preveč duha vdihnil vanjo. Grudi so preveč izbočene in prav nič podobne našim in Adamovim.«

Dobri Bog se je veselo namuznil:

»Že vem, kaj delam. To sem storil namenoma.«

Angelj zopet vzklikne:

»Gospod!« »No?« »Toda pravzaprav pre malo duha si vdihnil v ta čudni tvoj stvor!«

»Ne govori neumnosti, dete moje.«

»Niti malo ni podobna Adamu, ne nam, ki smo prav tako močni kot moški.«

Gospod Bog je pogladil naivnega angelja po zlatih lasih:

»Oh, ti nemček«, in se nasmejaj, »tudi za to vem.«

Angelja so vznemirjale te principi razlike, ki si jih ni znal tolmačiti. Bog pa je tisti čas stopil k ženi, postal resen in vzkliknil z vzvišenim glasom:

»Žena, vstani!« Žena se ne gane.

»Kaj je to, grom in strela?« zamrmra Gospod Bog. »Žena vstani!«

Bil je že nejevoljen. »Kaj misli ta norica?« je dejal prestrašeni angelj. »Saj vidiš, da ne zna misliti.«

»A tako!« »Napravi sem to nalašč, ker ne maram, da bi preveč ljudi mislilo. Misli je nevarna stvar. Toda zakaj ne vstane?«

Hipoma se mu razjasni obraz.

»Žena, ne vstani!« vzklikne z močnim glasom.

V tem hipu je žena vstala, in ko je opazila, da stoji pred dvema neznančema, se je malo zamislila, kaj

da počne in nato — padla v nezavest.

Angelj je skočil od veselja.

»Gospod, tvoja modrost je neskončna!«

Toda dobri Bog je postal resen. »Resnično, resnično ti povem: ako hočeš, da vstane, ti reci, naj mirno sedi, če pa hočeš vzbuditi ljubezen v njenem srcu — udari jo z ostro brezovo šibo. Taka bo. Spoznal sem jo. Sedaj ji pa vzemi travo iz ust.«

Angelj je previdno pristopil in začel puliti travo iz ust. Tedaj pa je žena, ki se je zopet zavedla, prišla simpatičnega angelja za krilo in ga potegnila k sebi.

»Gospod!« je kriknil angelj in se ji iztrgal.

Dobri Bog se je držal za trebuh od smeha. Nato je rekel:

»Žena!«

Žena se je izpodbočila z rokami in gledala radovedno.

»Tvoje ime bo Eva. Si razumela?«

»Da, gospod.«

»In vladala boš v raju s tvojim možem do preklica. Jaz sem Gospod tvoj in Bog tvoj.«

(Dalje.)

Čehoslovaški listi o madžarski politiki.

— Praga, 11. jan. (Izv.) Danes dopoldne se je sestel svet desetorice združenih čehoslovaških političnih strank. Na konferenci je bil najprej rešen spor med demokrati in narodnimi socialisti. Minister dr. Šober je nato poročal o politični situaciji na Slovenskem. Navajal je dejstvo o protidržavnih tendencah slovaške ljudske stranke, ki jo vodi pater Hlinka. Minister narodne obrane Udržal je podrobno poročal o vseh potrebnih pripravah, ki zahtevajo, da je vojska popolnoma pripravljena za vsak eventualni slučaj. Svet desetorice se je tudi obširno bavil z dogodki na Madžarskem.

— Praga, 11. jan. (Izv.) Praški listi obširno razpravljajo razvoj političnih dogodkov na Madžarskem. Značilen članek priobčuje resni in o zunanjih politiki dobro poučeni »Čas«. Politiko madžarske vlade nazivlje kratko pustolovstvo. List posebno opozarja na dejstvo, da so imeli te dni tajne konference madžarski ministri z legitimističnimi opozicijskimi strankami. Pa tudi pisava madžarskih vladinih listov je zelo poučljiva. Članek navaja tri dejstva. 1.) da se javno pozivlja na revanžo, 2.) da Madžarska pripravlja v ta namen vojaške organizacije in 3.) da madžarska vlada podpira akcijo teh organizacij s svojo pasivnostjo.

Članek dalje naglašja: »Madžarskim politikom lebdi pred očmi le primer Turške. Cilj teh politikov je obnova madžarskega gospodstva nad slovaškim, romunskim, in jugoslovenskim prebivalstvom. Sedanja reparacijska kriza in nemško-francoski konflikt smatrajo ti politiki za ugodni moment, da začno s svojim nastopom.«

— Praga, 12. jan. (Izv.) Parlamentarni skupini čehoslovaških agrarcev je minister narodne obrambe Udržal kratko izjavil: Nujna je potreba vojaške pripravljenosti z ozirom na dogodke na Madžarskem.

ČEŠKOSLOVAŠKA IN FRANCOSKA OKUPACIJA.

— Praga, 11. jan. (Izv.) Današnja »Tribuna« priobčuje vest, da je francoska vlada naslovila na vlado poziv, da se tudi Čehoslovaška udeleži sankcij proti Nemčiji. Čehoslovaška vlada ni naklonjena taki intervenciji, videti pa je, da je francija zagrozila z bojkotom proti Čehoslovaški, ako se ne odzove njenemu pozivu. Iz severne Češke prihajajo vesti o koncentraciji čet na nemški meji.

— Berlin, 11. jan. (Izv.) Vesti iz Čehoslovaške javljajo o koncentraciji čehoslovaških čet proti Nemčiji. Nemška vlada je odločena storiti vse energične korake v obrambo nemških mej. V Gornji Šleziji opazujejo koncentracijo poljskih čet, ki so pripravljene za pohod v nemško ozemlje.

Avstrija in Madžarska.

— Praga, 11. jan. (Izv.) Čehoslovaški tisk posveča pozornost zadnjim avstrijsko-madžarskim pogajanjem. »Pravo Ljud« piše o budimpeštanskem posetu dr. Seipla in veli med drugim: Dejstvo je, da vodi Avstrijo dr. Seipel, da je glavna njegova opora reakcionarna krščanska socialna stranka, kar olajšuje zblizanje madžarske politike in komplicira srednjeevropski položaj v prilog razdiralnih elementov. Nov madžarski zakon o zaščiti javnega reda pod masko uvaja občno vojaško dolžnost in pripravlja proti nasledstvenim državno vojno. To je jasno kot beli dan.

Državni prevrat na Litavskem.

INTERVENCIJA ANTANTE.
— Memel, 10. januarja. (Wolff.) »Memeler Dampfboot« poroča: Z manifestom, ki so ga izdali Velikolitavci, je bil imenovan dosedanji deželni glavar Simonaitis za prezidenta memelskega okraja, državni svet in deželno glavarstvo sta bila odstranjena. Manifest imenuje puč zakonit in pravičen postopek. Drugi proglas, ki se obrača na proletarijat, je podpisan od Daiweleita, istega heidekruškega komunisti, ki je bil udeležen pri atentatu na deželnega svetnika Saveta v Heidekrugu. Po navodilih poročalnih so zasedli litovski dobrovolci Gornji Memel v okolici Tilzita. Drugi odredi se nahajajo 10 km južno od Heidekruga. Severno od Memela se nahajajo Litovci pred Kollaten.

— Memel, 10. januarja. (Wolff.) Po tukajšnjih poročilih se zatrijuje, da so zasedle neredovite litovske tolpe območno mesto Langszargen. Del francoskih okupacijskih čet je bil prepeljan s tovornimi avtomobili na lice mesta in je začel prodirati.
— Königsberg, 10. januarja. (Wolff.) Po poročilu »Memelländische Rundschau« so Litovci zasedli območno mesto Langszargen v jugovzhodnem delu memelskega okraja. Da-li so to neredovite čete ali tolpe, ni znano.

— Memel, 11. januarja. (Wolff.) »Memeler Dampfboot« je vrhovni komisar izjavil, da pošle antanta v Memel bojne ladje, ki bodo podpirale okupacijsko vojsko.

— Heidekrug, 11. januarja. (Wolff.) Danes ob pol 6. zjutraj je okrog 400 Litovcev v civilu zasedlo Heidekrug.

— Memel, 11. januarja. (Wolff.) Danes zjutraj je proglasil vrhovni komisar nad Memelom obsedno stanje.

VOLILNA BORBA.

DRŽAVNI ODBOR DOLOČIL PREDSEDNIKE GLAVNIH VOLILNIH ODBOROV.

— Beograd, 12. jan. (Izv.) Pod predsedstvom dr. Edo Lukinica je zadnje dneve imel državni odbor, ki vodi tehnično stran volitev, neprestane konference in seje, na katerih so prišla v razpravo nekatera sporna vprašanja. Državni odbor je imel včeraj dolgo sejo. Sklenjeno je, da se mesto Beograd, ki voli dva poslanca, razdeli v dva okraja, od katerih eden bi imel 11 volišč, drugi pa 13.

V smislu paragrafa 76. volilnega zakona je državni odbor na včerajšnji seji določil tudi predsednike glavnih volilnih odborov za 55 volilnih okrožij. Potom žreba so bili določeni:

Za mesto Ljubljano: predsednik Obren Popović, apelacijski sodnik v Beogradu, za odborovca prvega člana dvor. svet. Božidar Bežek.

Za volilno okrožje Ljubljana-Novomesto: predsednik dr. Anton Veron, član stola sedmorice v Zagrebu, za člana: predsednik ljubljanskega deželnega sodišča dvor. svet. dr. Oton Pappež.

Za volilno okrožje Maribor-Celje-Premurje: predsednik Miloš Paurnovič, državni svetnik v Beogradu, za člana: dr. Janko Toplak, predsednik okrožnega sodišča v Mariboru. Kakor znano, fungirajo kot člani glavnega volilnega odbora dalje: a) zastopnik občine, b) 2 zastopnika vsake kandidatske liste.

Za predsednike nekaterih ostalih volilnih okrožij so določeni sod. nadsvetnik Rudolf Sterlé za Skopje, član stola sedmorice Fran Milčinski za Čačak, državni svetnik Ivan Škarja za Požarevac, svetnik stola sedmorice Fran Permé za Zaječar in viš. sod. svetnik v Ljubljani Rudolf Persche za Split.

Smrt bivšega grškega kralja.

— Palermo, 11. jan. (Stefani.) Bivši grški kralj Konstantin, ki se je po svoji abdikaciji tu nastanil, je umrl.

Konstantin je bil sin kralja Gjorgja. Rojen je bil l. 1868. Poročen je bil s Sofijo Hohenzollernsko, sestro bivšega nemškega cesarja Viljema II., ki je imela odločilen vpliv nanj in na njegovo politiko. Grški prestol je zasedel spomladi leta 1913, ko je bil njegov oče umorjen v Solunu. Grška je pod kraljem Gjorgjem sklenila zvezo s Srbijo. V zvezni pogodbi je bilo določeno, da mora Grška z vso svojo vojaško močjo pomagati Srbiji, ako bi bila le-ta od kogarkoli napadena. Ko je l. 1914. izbruhnila svetovna vojna, se je splošno pričakovalo, da se bo Grška udeležila vojne na strani Srbije. Ministrski predsednik Venizelos se je sicer trudil, da bi Grška izpolnila svojo zavezniško dolžnost, toda kralj Konstantin in kraljica Sofija sta zmagala s svojo germanofilsko politiko in dosegla, da se je Grška izneverila svoji zavezniški dolžnosti ter ostala nevtralna. Med Konstantinom in Venizelosom je nato nastala ljuta borba, ki se je končala z zmago Venizelosa. Začetkom leta 1917. se je moral Konstantin odpovedati prestolu in zapustiti Grško, ki je nato stopila na stran antante. Konstantin se je nastanil v Švici, grški prestol pa je zasedel njegov sin Aleksander. Po porazu Nemčije in njenih zaveznikov se je Grška v sevrškem miru teritorialno silno povečala in se razširila celo na maloazijsko obal. Za vse to se je imela zahvaliti edino večji in modri politiki Venizelosa. Splošno se je torej sodilo, da bo grški narod to uvaževal in ostal zvest Venizelosi politiki. Jeseni l. 1920. je nenadoma umrl kralj Aleksander, pri volitvah v parlament v decembru istega leta pa so zmagali pristaši kralja Konstantina. Konstantin se je vrnil in zopet zasedel prestol, Venizelos pa je moral v prognanstvo. Da bi si ojačil svoje stališče in si pridobil popularnost, se je zapletel v vojno s Turčijo. Sprva mu je bila vojna sreča mila, lani pa je pretrpela grška armada poraz za porazom, dokler je niso Turki lani jeseni popolnoma potolkli. Pod utisom tega porazov se je razpoloženo ljudstvo zopet preokrenilo. Konstantin se je moral znova odpovedati kroni ter bežati v inozemstvo. Dne 28. septembra 1922 je zapustil Atene in se nastanil v Palermo v Siciliji, kjer je sedaj umrl.

AFERA BOŽIDAR SEVER.

— Beograd, 12. jan. (Izv.) Radi Božidarja Severja, ki ga Madžari drže protizakonito v ječi v Pešti, je intervjuiral dr. Zupančič pri ministru zunanjih del. dr. Ninčević v svrhu, da stori energičnejše korake pri madžarski vladi, da Severja takoj izpuste na svobodo. Dr. Ninčević je obljubil, da nastopi z vso odločnostjo za Severjevo osvoboditev.

Francija zasedla ruhrsko ozemlje.

ZASEDBA ESSENA IZVRŠENA BREZ INCIDENTA. — GOSPODARSKI ODPOR NEMCIJE. — KRITIKA ANGLIJE.

— Essen, 11. januarja. (Wolff.) Okrog 2. popoldne so francoske čete zasedle notranje mesto.

— Essen, 11. jan. (Izv.) Francoske čete so danes popoldne nadaljevale svoj pohod v ruhrsko ozemlje. Pričakovati je, da poleg Essena zasedejo tudi Bochum. Takoj, ko so francoske čete zasedle mesto Essen, so francoski tehnični oddelki zasedli pošto, brzojav in telefon. Brzojavni in telefonski promet je bil popolnoma ustavljen za 20 minut. Francozi so zasedli tudi poslopje premovalnega sindikata, ki se je z najvažnejšimi akti preselil v Hamburg. Pred poslopjem stoje močni francoski oddelki.

— Essen, 11. jan. (Izv.) Po zasedbi mesta od strani francoskih čet je bil v znak protesta ustavljen ves promet na borzi. Takoj po zasedbi je bilo nad mestom Essenom in okolico proglašeno obsedno stanje. Vrhovna komanda okupacijskih čet zahteva, da prebivalstvo izroči vse orožje in se preskrbi z legitimacijami. Uvedena je vojaška cenzura. Nemški listi so od francoske komande prešli navodila s pripombo, da se bo proti listom nastopalo po vojnem zakonu, ako bi pisali proti zasedbi.

— Essen, 11. jan. (Izv.) Vrhovni poveljnik okupacijskih čet general Degoutte je danes popoldne prisel v mesto. V predmestju je bila revija francoskih čet. General Degoutte je mestnemu županu kratko naznanil: »Gospod! Mesto je zasedeno!« Mestni župan je v imenu občine vložil formalni protest. Prebivalstvo je bilo danes popolnoma mirno in hladnokrvno.

— Pariz, 11. jan. (Havas) Uradno objavljajo: Francoske čete, močne 2 infanterijske diviziji in eno kavalerijsko divizijo, so danes zjutraj pod poveljstvom generala Henryja in pod vrhovnim poveljstvom generala Degoutte odkorakale v smeri proti Essenu, spremljane od enega belgijskega oddelka in so ob 15. zasedle Bruckhausen, Gelsenkirchen, Essen, Werden in Ratingen. Francoske jedinice obmejnih komisij bodo v Porenju zasedle čete za ruhrsko ozemlje.

— Pariz, 11. jan. (Havas) Iz Koblenza javljajo: Po prvih dospelih poročilih se razvija pohod francosko-belgijskih čet normalno v smeri Ruhra.

Francoska zbornica izrekla Poincaré-ju zaupnico.

— Pariz, 12. jan. (Izv.) Pod predsedstvom novoizvoljenega zborničnega predsednika Peretta je včeraj zbornica imela kratko debato o zunanjih političnih situaciji. Zbornica je bila polnoštevilno zbrana. Odsojni so bili le poslanci skrajne leve, komunisti, v znak protesta radi aretacije komunističnih voditeljev.

— g Zagrebški trg, Zagreb, 11. januarja. Cene v dinarjih za 100 kg. postavno bačka, odnosno vo vodinska postaja. notra:

a) Pšenica 432.50, nova rumena koruza 225 do 230, sušena 295 do 300, rž 375 do 390, ječmen za pivovarstvo 350, oves 295, pšani fižol 475 do 380, bel fižol 375, pšenična moka »0« 625 do 660, »2« 600 do 635, »6« 575 do 610, za krmo 225 do 230, drobnji otrobi 170 do 190, debeli 180 do 200. Tendence: mirna.

— g Beogradska blagovna borza, 11. januarja. Radi neasnosti na denarnem trgu niso člani produktne borze včeraj imeli nobenih poslov. Ponudba in iskanje sta popolnoma izostala.

— g Novosadska blagovna borza, 11. januarja. Cene v dinarjih: Pšenica bačka (337.50), bački ječmen (312.50), bački oves 295, —, novi bački oves (250, 260), stari bački oves (290, 297.50), pšenična moka »0« (632.50), »0« 625, —, »2« (607.50), otrobi (175).

— g Osnovni odbor vrtnarskega društva za Slovenijo v Ljubljani je predložil na predsedstvo Pokrajinske uprave, na mestno občino Ljubljano in na oddelek za kmetištvo to-le resolucijo:

Na sestanku dne 7. januarja 1923. pri Kmetijski družbi v Ljubljani številno zbrani zastopniki vrtnarstva soglasno ugotovljajo, da slovensko vrtnarstvo in zelenjadništvo ne samo ne napreduje, marveč očitno propada in nazaduje, akoravno bi s ozirom na zemljišno lego Slovenije lahko tvorilo, če ne glavno, vsaj važno in dobičkonosno zemeljsko panogo. Splošno celo evropsko znano je zelenjadništvo ljubljanskih predmestij Krakovskega in Trnovskega. — Le temu grozi hud, če ne usoden udarec vsled izvršanja navedbe o mestni daveščini na nezazidani zemljišča v Ljubljani. Z navedbo sama štiti premalo domače vrtove, ne izvršanje pa je sposobno, da jih popolnoma uniči. Odobravamo pametno zemljiško politiko mestne občine, da hoče ubiti nezdravo špekulacijo s stavlbišč. Protestiramo pa odločno proti temu, da bi se obdačevali domači vrtniki, ki obstoje in se obdelujejo pri hišah v predmestjih ljubljanskih že desetletja in desetletja, ki dajejo Ljubljani zdravo zelenjavo in tvorijo po večini del eksistence njih lastnikov. Zato zahtevamo:

1.) Pokrajinska uprava za Slovenijo naj takoj ukine izterjavanje daveščine na nezazidane parcele.

Ministrski predsednik Poincaré je med viharim odobravanjem in ploskanjem zasedel govorniško tribuno. Njegov govor je bil oster v kritiki proti angleški politiki. Nadalje je Poincaré kratko polasil gospodarske momente, ki silijo Francijo, da je morala začeti s sankcijami napram Nemcem. Odklonil je pa Poincaré tudi predlog Amerike za sklicanje razsodilca bankirjev.

Zbornici so bile predložene tudi interpelacije nekaterih poslancev o francoski akciji proti Nemčiji. Interpelanti so zahtevali, da zbornica takoj obravnava njih interpelacije.

Zbornica je s 478 glasovi proti 86 sklenila, da pridejo interpelacije o zunanjih politiki Francije v razpravo prvi petek v mesecu februarju.

Obenem je zbornica izrekla zaupnico ministrskemu predsedniku Poincaréju.

ANGLEŠKA KRITIKA.

— London, 11. jan. (Wolff) »Daily Chronicle« označa v uvodniku francoski pohod v Ruhrsko ozemlje kot zločin nad mirom Evrope. Nastop Francije je treba pripisovati militaristično-aneksionističnim tendencam. Nekateri listi zahtevajo umaknitev angleških čet iz Porenja, toda ne računajo s takim sklepom angleškega kabineta.

AKCIJA PREMOGOVNEGA SINDIKATA.

— Pariz, 11. jan. (Wolff) »Echo de Paris« zagovarja mnenje, da bo upor premovalnega sindikata še pospešil izvedbo francoskega načrta.

— London, 11. jan. (Wolff) »Times« posebni poročevalec v Düsseldorfu javlja o preselitvi premovalnega sindikata iz Essena v Hamburg in pristavlja, da je premeščenje arhivov v stanu povzročiti Francozom velike težave.

— Pariz, 11. januarja. (Wolff.) Premeščenje premovalnega sindikata v Hamburg vzbura v pariških listih največ pozornost. »Petit Parisien« piše, da bi bil edini uspeh, ki ga lahko dosežejo trdovratni veleindustriji, če bodo vstrfali na svojem stališču, ta, da prisilito Francijo in njene zaveznike zasedati ne samo Essen, marveč celo ruhrsko ozemlje.

— Pariz, 11. januarja. (Wolff.) Nemški poslanik dr. Mayer je izročil vodstvo poslanstva nemškega poslaništva poslaniškemu svetniku V. Häsche in je popoldne zapustil Pariz.

— Washington, 11. januarja. (Wolff.) Senator Reed (Missouri) je v svojem včerajšnjem govoru postavil predlog, naj se uradni zastopnik Amerike v reparacijski komisiji Boyden odpokliče.

DOVOLITEV MORATORIJA NEMCIJI?

— London, 11. jan. (Wolff) »Times« javljajo iz Pariza: Tu izjavljajo, da bo najbrže v četrtek ali v petek reparacijska komisija razmotrivala predlog Nemčije za dovolitev moratorija za to in prihodnje leto. Dana je možnost, da se ji moratorij dovoli. V tem slučaju pa bo Francija stavila številne pogoje.

Gospodarstvo.

2.) Pokrajinska uprava za Slovenijo naj nemudoma odredi revizijo navedbe pokrajinskega namestnika z dne 21. maja 1922 št. 164 U. I. s sodelovanjem interesov vrtnarstva v pravdu, da se zaščiti domači vrtovi v čim večjem obsegu ter da se zelenjadni vrtovi ljubljanskih predmestij, ki so se do danes obdelovali v svrhu produkcije zelenjave in vrtnih pridelkov, izvzamejo iz obdačenja.

3.) Osnovni odbor Vrtnarskega društva: M. Humek. Dr. Fr. Spiller.

— g Licitacija sladkorne tovarne v Beogradu. Sladkorna tovarna na takozvani »Čukarici« v Beogradu je kot lastnika tuji državljani prišla pod sekvester ter se je sedaj določila »avna licitacija na dan 5. februarja t. l. Cena za tovarno je postavljena na 20 milijonov dinarjev.

— g Priseljivanje iz Jugoslavije. Iz Newyorka se je poročalo proti koncu decembra, da je bil do minulega novembra dovoljen vstop v Ameriko 5166 priselencem iz Jugoslavije in ker vsa letna kvota znaša 6425, je preostalo 1. decembra še 1153 priselencev, pripustljivih iz Jugoslavije do konca fiskalnega leta, t. j. do 30. junija 1923. Do konca novembra je že precej držav izčrpalo svoje letne kvote. Kar se tiče Italije, je od njene letne kvote 42.057 preostalo koncem novembra še samo število 1319. Za reško državo znaša kvota 71, koncem novembra je imela na razpolago še število 40.

— g Svetovne zaloge sladkorja. Začetkom meseca decembra so znašale vidne zaloge sladkorja na Anglijskem 350.700 ton, v Belgiji 99.900, na Čehoslovaškem 465.000 v Holandiji 75.700, na Francoskem 156.048, v Nemčiji 263.000, skupno ton 1.410.900. Razven tega je bilo v atlantskih pristaniščih 52.397 in sredi decembra na Kubi 25.251, skupno torej 1.488.571 ton sladkorja.

— g Izvoz živine iz Argentine. Prvih deset mesecev preteklega leta se je izvozilo iz Argentine 2.600.000 jagnjet in okoli 4 milijone komadov zmrazjenega govega mesa.

— g Kako pada promet na Reki. Iz Reke se ču'e stalne tožbe, kako narašča ekonomsko propadanje mesta in pristanišča. Zadnje leto pred vo no je šlo preko Reke 13 milijonov kvintalov eksportnega blaga, od katerega je 9 milijonov pripadlo zaledju. Danes se je znižal promet na nekoliko tisočev. Mesto je navezano na samo sebe in obsojeno, da postane lokalno tržišče.

Politične vesti.

— O dr. Kukovčevi fiksnih ideji, da mu naj pribori njegov mandat napredni blok, piše »Kmetijski list«: »Za pred letom dni smo javno povedali, da je napredna koncentracija mogoča le, če jo tvorijo prav vse napredne stranke, tudi socijalni demokratje. Pa dr. Kukovec slej ko prej trobi svojo, slej ko prej mrcvari ljudi s svojo sitnostjo in vsiljivostjo, da je treba ustvariti napreden blok, ki mu naj reši mandat. Pri tem pa nastopa tako nerodno, včasih celo tako žaljivo, da je že vnaprej izključeno, da bi si mogel priboriti pristajajo za svojo »koncentracijo«. ... G. Kukovcu bodi že enkrat odločno povedano: Če bi bili za njegovo »koncentracijo«, smo vseeno absolutno proti nji, ker ne moremo prenašati načina, s katerim se propagira. Naj pusti g. dr. Kukovec čisto v nemar grožnjo z zmago klerikalcev, zakaj mi vemo, da bomo sami zmagali klerikalce, nikoli pa v zvezi z mladino, zlasti pa ne s takimi političnimi nerodami ne, kakor je g. dr. Kukovec.« — To je hud poper za dr. Kukovca, pa tudi za njegovo stranko, katere je on še vedno vrhovni načelnik in katera se je baš včeraj zopet izrekla, naj se nadaljuje z vso energijo akcija za »koncentracijo vseh naprednih sil.«

— »Kmetijski list«, glasilo Samostojne kmetijske stranke, bo izhajal od slej dvakrat na teden.

— Kombinacije z Balugdzškem. Beogradska »Epoha« piše: »Ker je poslanik Balugdzšć eden naših najboljših diplomatov in poleg tega velik prijatelj dinastije Karagorgjevič, se spravlja v zvezo z njim razni važni dogodki na polju naše zunanje in notranje državne politike. Zanimivo je, da so radikali vedno vznemirjeni, čim se pojavi Balugdzšć v Beogradu.«

— Afera Božidar Sever. Presbīro je priobčil 8. t. m. tole vest. Pred sedmimi meseci, ko je službeno nadzoroval našo mejo pri Dolnji Lendavi, so madžarske mejne straže napadle člana naše komisije za razmejitve z Madžarsko Božidarja Severja, na kar ga je madžarska vojaška patrulja, dasi se je legitimiral kot član razmejitvene komisije, odvedla v Sombatelj, kjer so ga vrgli v ječo. Nato so ga pripeljali v Budimpešto, kjer se že mesece nahaja v zaporu. Zbog pomanjkanja hrane in slabega ravnanja je Sever težko obolel. K tej vesti pripominja beogradska »Politika«: »Član razmejitvene komisije, službeni organ medzavezniške komisije v svojem službenem poslu ni zaščiten ne samo od samovolje in šikan navadnih policistov, marveč celo od sovraštva in mrznje, ki ga napravljamo našim državljanom goje celo najvišji vladni krogi v Budimpešti. Naš poslanik v Madžarski je zaradi tega dogodka protestiral pri madžarski vladi, toda ta protest ni imel nobenega uspeha... Kakšno avtoriteto živi v Pešti naš poslanik, ki ni v stanu, da reši iz zapore nezakonito aretiranega člana razmejitvene komisije? Kakšno avtoriteto pričakuje po tem dogodku naš minister zunanjih del, ko se poslužuje samo zastarelih diplomatskih metod v slučajih flagrantne kršitve državne avtoritete tam, kjer mu je dolžnost, da postopa čim najradikalneje?«

— Novi listi. S 15. januarjem izide v Beogradu nov list pod naslovom »Jutro«. List bo podpiral politiko radikalne stranke. — V Velikem Bečkereku pa je začel izhajati »Radikalni glasnik«. List izhaja trikrat na teden in stoji na stališču, da je treba vzdržati enotnost radikalne stranke.

— Odmevi katastrofe v Sofiji. Zaradi velike eksplozije v Sofiji, o kateri smo že poročali, namerava Stambolski izvršiti važne izpremembe v načelstvu mestne policije. Uvedena je stroga preiskava, ki ima nalogo, dogoniti, kdo je povzročil katastrofo. Krivci pridejo pred sodišče. Tudi v administraciji se pripravljajo temeljite izpremembe. Vlada je opozorila italijansko delegacijo, naj ne prodaja brez nadzora raznim osebam orožja in drugih eksplozivnih snovi, ki jih je oddala vlada po mirovni pogodbi. Znano je, da je bil bolgarski vojni material oddan Italijanom. Ne glede na to pa se brez posebne kontrole prodaja privatnim osebam. Ni še ustanovljeno, da-li so bile tudi šrapnele in granate, ki jih je izpraznil Galicki in ki jih je bilo na tisoče, kupljene od italijanskega vojaškega organa. Preiskava bo to šele dognala. Kot posledica katastrofe je tudi odredba Stambolskega glave ostavke sofijskega prefekta Todorova. Na njegovo mesto je imenovan rezervni general Cenov.

— Komunistom na Slovenskem je odklenalo. V Prešovi, Bardiovi in Sabini, kjer so imeli doslej komunisti močne trdnjave, so se nedavno vršile občinske volitve, pri katerih so doživeli komunistični agitatorji občuten poraz. V Prešovi so jim ostali od 12 mandatov 4, v Bardiovi od 12 do 2, v Sabini pa od 10 tudi samo 4.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 12. januarja 1923.

— **JDS ali DS.** — Star prijatelj našega lista, ki je priobčlil v »S. N.« svoje prve dopise že pred 40 leti, nam piše: S kolikimi nadami se je bila ustanovila iz vrst bivše narodno-napredne stranke in njej sorodnih življenj v drugih krajih naše države — »Jugoslovenska demokratska stranka.« Vse napredno, svobodno, razumno se je oklenilo nove stranke z veliko ljubeznijo in s polnim zaupanjem, da prapor JDS povede tako idealno združene brate po zmagoviti cesti do vrhunca sreče in zadovoljstva. Nekaj časa je ta stranka ob vsaki priložnosti in neprimerni priliki bobnala na svoje jugoslovenstvo, in gorje njemu, ki bi se bil drznil obregnuti se ob njeno jugoslovenstvo. In po tem vzgledu nove velike stranke, ki je združila pod svojo streho ogromne množine najagilnejših bratov treh imen, so rasla kakor gobe po dežju tudi gospodarska, trgovska, industrijska podjetja, ki niso hotela biti ne srbska, ne hrvaška, ne slovenska, marveč edino — jugoslovenska. Tudi naši neodrešeni bratje tam preko so šli po tem lepem vzgledu in še dalje . . . in čitali smo v vseh njihovih časopisih le jugoslovenske predikate, na hrvaške in slovenske so kar pozabili. Tudi italijanske časopise je govorilo in pisalo le o — Jugoslaviji in o jugoslovenskih zadevah nikdar o hrvaških posebi in o slovenskih zopet posebi. — Tudi pred vojno je italijanske časopise metalo Hrvatje in Slovence v en žakelj in jih označevalo s skupnim *Gli Slavi*, lingua slava itd. Ako se je povzpelo po vojni do naziva: jugoslavo, ker so prišli še Srbi v to družbo, in ker smo se mi sami s ponosom imenovali — Jugoslovenci. Naši rojaki so se imenovali: ital. državljane jugoslovenske narodnosti. In zapreke ni bilo dolejši še nobene! — Tako lepo se kaže edinstvo treh bratov daleč okrog po kulturnem svetu. Toda jugoslovenstvo je bilo napovedan strupen boj. Ali naj tu prežvekljemo, odkod ta boj in zakaj? Ni ma smisla! — Naglašamo le, da se je začela glavna nosilnica te idealne skupnosti — JDS čedalje bolj očitno sramovati vsega, kar je resnično — jugoslovensko — in naši bratje tam preko meje so čedalje bolj oprezni in čisto v nemali zadregi. Z imenom S. H. S. med njimi ne more biti govora. To ni oportuno, ne praktično, marveč zelo okorno skrupulo. V nainvojem času pa se naša ljuba J. D. S. izogiblje predikatu »jugoslovenski ali jugoslovenski«, pač pa razglasa Urbi et orbi le svoje demokratsko naziranje — in rabi tudi kratko D. S., torej edino še: demokratska stranka. Ali vmes rabi, zlasti v svojem časopisu, še vedno J. D. S. — Kaj nai to pomenja? Kaj je prav: J. D. S. ali D. S.? In zakaj? Ven z barvo! — G. N.

— **Spremembe v resoru za socialno politiko.** Iz Beograda poročajo: Dosedanji načelnik oddelka za socialno skrbstvo v Ljubljani Adolf Ribnikar je premeščen v enaki lastnosti k pokrajinski upravi v Zagreb. Za šefa oddelka za socialno politiko v Ljubljani je imenovan dr. Fran Goršič. Za šefa oddelka za socialno politiko v Sarajevu je imenovan bivši poslanec in glavni urednik »Srpske Riječi« Stevan Kobasica.

— **Iz gradbene službe.** Iz kabineta ministra dr. Zupaniča nam javljajo: Imenovani za inženirje v VI. čin. razredu z letno plačo 5600 din.: Leon Mencinger, Ivan Marek in Josip Otah; za inženirje v VII. čin. razredu z letno plačo 4500 dinarjev: Ciril Pirč, Walter Ahlfeld in Fran Rueh; za inženirje v VIII. čin. razredu s plačo 3600 dinarjev: Ignacij Perko, Anton Ditrch, Rudolf Kralj in Josip Porenta; za sekretarja v VII. čin. razredu z letno plačo 4500 dinarjev dr. Rainhold Kerschbaumer in za sekretarja v VIII. čin. razredu z letno plačo 3600 dinarjev dr. Iko Est in dr. Stanko Novak.

— **»Jutro« v odgovor.** Tri dni je rabilo »Jutro«, da je našlo formo, zavzeti svoje stališče napram mojemu članku Cerkev in država v šte. 6 Sl. N. Zelo značilno je, da napada list, ki je članek kot strogo objektivno priobčlil, a ne avtorja, ki nosi s svojim podpisom zanj polno odgovornost. Pozivam uredništvo »Jutra«, naj moje trditve ovzrje po isti metodi, katere se držim sam, naj navede dokaze za anacionalnost in za narodno izdajstvo kat. duhovništva, kajti pavšalna sumničenja in smrtno sovraštvo proti Rimu ne spremene ničesar na historičnih danih dejstvih, o katerih bi se »Jutro« lahko poučilo iz knjig katerega koli protestantskega kanonika, ako mu katoliški ne jamčijo dovolj za objektivnost. Rado Kušel.

— **Radikalno glasilo.** ki prične v kratkem izhajati v Ljubljani, bo dnevnik, ki bo nosil ime »Jutranje Novice.« Kot dnevnik bo izhajal samo 3 mesece t. j. do sestanka nove narodne skupščine.

— **Državna podpora žrebčarji na Selu.** Iz Beograda poročajo: Minister dr. Zupanič je izposloval 900.000 K kot milno podporo žrebčarji na Selu pri Ljubljani.

— **Javni nameščenci in narodna društva.** Narodno idealen uradnik iz Notranjske nam piše: »Sklep celjskih javnih nameščenec, da bodo vsled obupnega gmotnega stanja bojkotirali vsa narodna društva, je našel takoj odmev pri mnogih tovariših po ostali Sloveniji, a to v prvi vrsti le pri tistih, ki so sploh s tiho nevoljo sedelovali in prispevali. Večinoma teh »abstinentov« je pod Avstrijo, posebno med vojno, brez mrmranja slušala vsak migljaj od zgoraj, pridno agitirala za vojno posojilo in zbiral prispevke za Rdeči križ in druge vojne potrebe. V priznanem patriotizmu so ti ljudje molče glodali plesniv vojni kruh, ker jim je bila parola »aushalten«, pred očmi pa jim je lebdela — zaslužni križec. — Vsa javnost nam rada verjame, da so naši prejemki skandalozno slabi, zato tudi vsi pošteni ljudje z nami sočustvujejo in trpko obsojajo zanikanje vlade. Toda tako kratkoviden vendar ne more biti noben javni nameščenec, da bi upal z bojkotom napram narodnim društvom prisiliti vlado k pravičnosti. Kar nas je narodnih idealistov iz prejšnjih časov ter smo si svoje ideale rešili tudi v povojno dobo, vsi smo si bojkot in abstinenco drugače zamislili. Komur ni mogoče s članarino in drugimi prispevki podpirati naših narodnih, občestinskih, obrambnih in dobroteljskih društev, mu tega ne more nihče zameriti. A ravno vsled tega, ker ne moremo gmotno podpirati, je temvečja naša dolžnost za duševno sodelovanje. Namesto sebe bom skušal društvom pridobiti vsaj dva plačujoča člana med sloji, ki laglje plačujejo. V tem oziru je posebno na kmetih hvaležno polje, kjer zna z našim kmetiskim prebivalstvom občevati. Z duševnim delom pa ostanem vsem potrebnim našim društvom vsikdar na razpolago.« (Op. uredništva: Zgornja izjava se nam zde popolnoma pravilna. Naša društva so vendar popolnoma nedolžna na bedi javnih nameščenec. Uspenjanje kulturnih dobroteljskih in strokovnih društev je merilo za našo kulturo. Kdor pa želi, da kulturno propada, tega ne moremo šteti med zavedne narodnjake.)

— **Laž.** Pod naslovom »Volitve v Pokojniški zavod za nameščence v Ljubljani« me v »Jutru« od danes napada zopet nek inepodpisane povodom objave v časopisih, s katero so Združeni zasebni nameščenci razglasili svoje kandidatne liste. Gospodom je neprijetno, da se volitve v Pokojniški zavod ne bodo vršile tako-le lepo pod roko, ampak da se jim gleda na prste. »Jutro« ugotavlja, da sem »kot prokurist in eksponent svojega ravnanstva pobiral podpise proti kandidaturi svojih osebnih neprijateljev«, pri čemer da so se moji tovariši — nameščenci zavoda dobro vedali, kaj znači tako pobiranje. To je navedna laž. Na sestanku uradnikov in uradnic Jadranske banke v Ljubljani, ki so člani »Društva uradništva denarnih zavodov Slovenije«, sem se po nagovoru nekoga tovariša oglašil k besedi tudi jaz kot član društva, ne pa kot prokurist ali eksponent ravnanstva. Kar sem rekel, za to odgovarjam in pri tem ostanem. Na sestanku se je slednjič s 34 proti 4 glasovom sklenilo, da se odboru društva dopišlje spomenica, podpisana od vseh, ki so glasovali za predlog, glasom katere se odboru dostavlja informacije o namerah gotovih ljudi s Pokojniškim zavodom in v kateri se odbor naproša, da v slučaju istinitosti teh informacij revidira kandidatno listo tako, da dotične gospode odstrani z liste. Spomenico je nato podpisalo prestopno voljo ne samo 34, ampak celo 44 uradnikov in uradnic zavoda in jo doposlalo odboru. Odbor je postal, — in črtal nekaj nadebudnih gospodičev s kandidatne liste nameščenecv denarnih zavodov. Da bi kdo od teh bil moj osebni neprijatelj? Tudi za osebnega neprijatelja je potrebna gotova kvalifikacija! »Jutro« trdi dalje, da sem dal naročila vsem podružnicam banke, kako »imajo voliti, zopet laž. Povelja, kako »imajo« voliti, podružnice zavoda ne potrebujejo, ker je jasno, da bo uradništvo zavoda volilo listo, na kateri so njega kolegi, izbrani od uradništva samega. Sicer pa prepričam vsakomur in tudi tovarišem-nameščenecv zavoda popolno prostost, ali volijo nepolitično gospodarsko listo: »Združeni zasebni nameščenci« ali pa takozvano »strokovno in nadstrankarsko listo« in z njo tudi mladinskega purančka, ki se je z rdečo liso pred očmi zaletel v današnjem »Jutru« v mojo malenkost. — Dr. Roman Ravnikar, prokurist Jadranske banke.

— **Prilod angleške misle v Beograd.** V Beograd je prispela angleška vojaška misija, ki bo obiskala vojna bojišča v letu 1914 in 1915. Misija obstoja iz petih častnikov in bo ostala 10 dni v Srbiji.

— **Za »Dečji dom«** je darovala rodbina dr. Ivana Tavčarja 100 Din. mesto cvetja na krsto pokojne gospe U. Wesnerjeve.

— **Za našo iredento.** Gospe Franji dr. Tavčarjevi je poslal g. Beneš Hertl, graščak na Goliču pri Konjicah, kot podpore za naš iredentistični pokret znesek 25 Din. G. Hertl, oduševljen češkoslovaški rodoljub, se redno ob novem letu spominja naših neosvobojenih bratov in daje s tem posneman a vreden zgled Jugoslovenom. Za darilo hvala.

— **Srbohrvaški učni tečaj »Bratstva«.** Včeraj se je vpisalo nad 100 goencev. Z rednim podukom se prične danes ob pol 19. zvečer. Pred začetkom poduka se sprejemajo še novi goenci. Tečaj se bo vršil vsak torek in petek od pol 19. do pol 20. zvečer v šoli na Colzovi cesti. Poduk je brezplačen.

— **Materijal za zagrebško železniško direkcijo.** Od materijala, ki ga je prejelo prometno ministrstvo na račun reparacij iz Nemčije, bo velik del oddan zagrebški železniški direkciji.

— **Sesnam o nevročih vseh poštah pošiljakah** za mesec november 1922 je te dni prišel na vse pošte v Sloveniji, kjer je v prostoru za stranke občinstvu v vpogled.

— **Najmanjša pristojbina za poslovne papirje** v tuzemskem poštnem prometu. Poštno ministrstvo je sklenilo, da se najmanjša pristojbina v tuzemskem poštnem prometu za poslovne papirje zniža od 1 dinarja na 80 par.

— **Ljudsko vseučilišče v Celju.** Na našem ljudskem vseučilišču so se poleg raznih tečajev vršila vsaki drugi ponedeljek tudi razna poludna predavanja, ki so bila po večini obiskovana od delavskih slojev. Ta predavanja so, kakor smo že poročali, uklenjena. Iz vrst obiskovalcev teh predavanj se pojavljajo želje, da bi se ta predavanja čimprej zopet pričela vršiti, ker so za izobrazbo delavskih slojev velike važnosti.

— **Okrožni klub jugoslov. dobrovoljcev** v Celju ima svoj letni občni zbor v nedeljo 14. t. m. ob 10. v klubovi sobi nove kavarnе.

— **Manufakturno trgovino v Aleksandrovi ulici** v Celju opusti tvečka Fr. & J. Meško. Tvečka pa si poveča tam svojo krojaško obrt.

— **Gremil trgovcev** v Celju naznanja, da se nahaja njegova pisarna v celjski carinarni I. nadstropje, soba št. 46.

— **Strokovna predavanja** v Celju. Trgovsko društvo je v prostorih trgovske šole pričelo prirediti ob četrtih strokovna predavanja, ki so povolno obiskana. V četrtek 11. t. m. je ob dobri udeležbi predaval »o carini« carinski revizor g. Mirko Mijušković. Za prihodnje tedne je na sporedu še več takih zanimivih predavanj.

— **Novo narodno podjetje.** Kakor zvečmo, namerava g. J. Plahuta v Aleksandrovi ulici v Celju v prostorih, kjer je doslej imel špeceriško trgovino, v kratkem otvoriti zahtrovalnico in delikatesno trgovino. Te vrste slovenskega podjetja v Celju zelo pogrešamo.

— **Pri davčnem okrajenem oblastvu** v Celju bodo v času od 16. do 31. januarja t. l. razgrnjeni izkazi o predpisu dohodninskega in rentninskega davka za leto 1922 od dohodkov leta 1922 vseh onih davčnih zavezancev, ki stanujejo v mestu Celje. Rok za vložitve prizivov zoper odmero teh davkov poteče s 15. februarjem t. m.

— **Drakonična odredba.** Okrajno glavarstvo v Celju je odredilo, da se imajo v celjski okolici uničiti vsi psi, z ozirom nato da se je ugotovilo en pozitiven slučaj pasje stekline. Drakonična odredba, ki se že izvršuje, je vzbudila med posestniki psov silno ogorčenje, zlasti še radi tega, ker oblasti ne postopajo povsod enako. Da so varnostne odredbe potrebne je naravno, vendar se ne smejo izvrševati na tako drakoničen način.

— **Tragična nesreča na Rakeku.** Na križišču ceste Rakek — Cerkljica se je zgodila v četrtek 11. t. m. ob 11. dopoldne grozna nesreča, ki je zahtevala dve žrtvi. V tem času sta namreč prekorajili železniški tir mati in hčer Františka in Alojzija Urbas iz Ivanjeve sela. Ravno ob 11. sta se pa na progi križala dva vlaka. Med tem, ko sta se prveemu ob srečno izognili, nista opazili drugega prihajajočega vlaka, ki je obe nesrečnici podrl na tla. Mati je bila takoj mrtva, hčerki Alojziji pa je stroj odtrgal obe nogi in levo roko. Hčerko se prepeljal v ljubljansko bolnico, kjer je pa takoj izdihnila Urbasova, ki je bila posestnica iz Ivanjeve sela je nosila vsako jutro mleko na Rakek. Zapuščena dva še nedolletna sinova. Tragična smrt Urbasove je vzbudila na Rakeku splošno sočutje.

— **Tožba g. Plavšiča.** Radi težkih napadov, ki sta jih priobčila zagrebška lista »Obzor« in »Der Morgen« na bivšega pomočnika ministra financ, je napadeni Dušan Plavšič vložil tožbo. Kako se bo razvila snana Plavšičeva zadeva na edino pristojnem in odločilnem mestu, kar je naš list že davna zahteval, je vprašanje, ki zanima celo našo javnost.

— **Oboje bankir.** Po poročilu iz Beograda je finančno ministrstvo obsojilo zagrebškega bankirja Julija Glucka na 300 tisoč dinarjev globo radi protipostavnega trgovanja z devizami in valutami. Bankir Julij Gluck je eden na dramskih tihotapcev in je bil desna roka finančniku Dušanu Plavšiču. Julij Gluck je bil eden prvih in glavnih zaupnikov Plavšičevih ter je imel največji dobiček od Plavšičeve akcije za dvig valute.

— **Teška poškodba.** Rudar Andrej Matjaž v Rabelnem nad Trbižem, je z dinamitom razstreljal premost. Patrona pa je predčasno eksplozirala in mu raztrgala levo nogo in ga tudi na glavi poškodovala. Težko ranjenega so prepeljali v bolnico. Njegovo stanje je opasno.

— **Cevlji domačih tovarn Peter Kozma & Ko.** z znakom »Peko« so najboljše in najcenejše. Zahtevajte jih povsod. Glavna saloga na drobno in debelo Ljubljana, Beg št. 20.

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

DRAMA.

Petek, 12. januarja: »Lilium« Red E. Sobota, 13. januarja: »Svatba Krečinskega.« Delavska predstava. Po znižanih cenah. Izven.

Nedelja, 13. januarja: Ob 3. popoldne: »Peterčkove poslednje sanje.« Izven. — Ob 8. zvečer: »Čudež sv. Antona.« in »Crna dama iz sonetov.« Izven.

Ponedeljek, 15. januarja: »Lilium.« Red C.

OPERA.

Petek, 12. januarja: Gorenjski slavček. R. B. Sobota, 13. januarja: »Jenufa.« Red C. Nedelja, 14. januarja: »Triptichon.« Izven. Ponedeljek, 15. januarja: Zaprtlo.

• • •

ŠENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER v Ljubljani.

V soboto, 13. jan.: »Avtomobilist.« Burka. V nedeljo, 14. jan.: »Avtomobilist.« Burka.

• • •

— **Iz pisarne šentjakobskega gledališkega odra.** V soboto 13. in v nedeljo 14. januarja se vprizori razpisana Kraszova burka »Avtomobilist«. Igra je polna naduhovitih dvotipov in komičnih prizorov. Predprodaja vstopnic v kavarni Zalaznik.

— **Litararno predavanje.** Jutri t. j. 13. t. m. ob 8. uri zvečer predava v »Bratstvu« (salon hotela Lloyd na sv. Petra cesti) br. Mirko Kragel o Alojziju Gradniku, pesniku »Padočih zvezd«. Vstop vsakomur dovoljen. Brez vstopnine.

— **Kurz iz zgodovine umetnosti.** Tretje predavanje dr. V. Moleta o umetnosti cesarskega Rima se vrši v soboto, dne 13. t. m. v sejni dvorani bivšega deželnega dvorca. Vstopnice pri vходу.

Glasbeni vestnik

— **II. simfonični koncert** muzike Dravske divizije bo v ponedeljek 22. t. m. v seriji simfoničnih koncertov, ki jih nam podaja orkester Dravske divizije in njegov vodja dr. Čerin, bo to že 11. simfonični koncert, kar je pač na lešnje spričevalo za energijo, vstrastno prireditev in pa kvaliteto izvajanja, nič manj pa za naše občinstvo, ki poseba v vedno večjem številu te umetniške prireditve.

Turistika in sport.

— **Smučski odsek Turistovskega kluba »Skala«** javlja, da priredi v nedeljo 14. t. m. svoj projektiran izlet na Vel. Planino ter vabi svoje člane, da se ga polnoštevilno udeležijo. Odhod v soboto popoldne s kamniškim vlakom iz južnega kolodvora.

— **S. K. Hrija** priredi pod vodstvom krmarja g. S. dne 14. t. m. smučarski izlet na planino Kovec 3 ure oddaljeno od Trliča. Odhod iz Ljubljane v soboto 13. t. m. iz glav. kol. ob 19. uri 3 min. Za prenočišča v Trliču je preskrbljeno. Enodneвно prehrano je vzeti sboj. Podrobní program se objavi med vožnjo. Za primer neugodnega vremena (metej ali dež izlet odpade.

Društvene vesti.

— **Starešine JAD. »Triglava«**, ki bivajo na bivšem Kranjskem in se nameravajo udeležiti velikega triglavanskega zbora in elinega plesa dne 3. februarja 1923 v Mariboru, naj nakasneje do 18. januarja t. l. javijo svojo udeležbo na naslov: JAD. »Triglava« v Ljubljani, univerza. Obenem naj javijo, ali reflektirajo na to, da se jim preskrbi stanovanje v Mariboru. Za ljubljansko starešinsko okrožje: Dr. A. Serko, univ. profesor, dr. A. Praunsels, zobozdravnik.

— **Gospodstvskega Zvona»** občni zbor se vrši v petek dne 26. jan. 1923 v dvorani Mestnega magistrata ob 8. uri zvečer. Člane prosimo za polnoštevilno udeležbo.

— **Društvo »Soča«** vabi svoje člane, prijatelje in drugo občinstvo na zelo interesantno predavanje, ki se vrši v soboto, dne 13. t. m. v salonu »Pri Levu«. Predava gosp. profesor dr. Čadež o »stajnosti radja«. Začetek ob pol devetih zvečer. Vstop prost.

— **Društvo vpojoencev Južne železnice** v Ljubljani ima svoj redni občni zbor v nedeljo 28. t. m. točno ob 14. popoldne v salonu restavracije pri Levu. Gospodstvske ceste. Na občni zbor so vabljani tudi vsi člani in članice. Dnevni red določa društvena pravila. — **Predsedstvo.**

— **III. Slovanski večer Jug. napredno akad. društva »Jadrana«**, priredi v torek dne 16. jan. t. l. III. Slovanski večer z akademijo in plesom, v naprednem dijaškem domu (bivša arena Narodnega doma) Tomanova ulica št. 3. nasproti I. dr. gimnazije. Začetek točno ob pol 20. uri in ne ob pol 21. uri, kakor javljajo vabila. Akademijo izpolnuje poleg drugih zanimivih točk pester pevski in koncertni spored, s sodelovanjem priljubljenih opernih umetnikov kr. operne primadone gđ. Zikove, ter opernega basista g. Betetta in kr. opernega dirigenta g. Balatka. Podrobneši spored akademije se objavljajo. Čisti dobiček je namenjen društveni knjižnici. Vstop je proti vabilu. — **Odbor zabavnega odsaka J. n. a. d. »Jadrana«.**

— **Nacionalno društvo tobačnih trafikantov** v Ljubljani vabi vse trafikante na važen sestanek, ki se vrši v nedeljo 14. t. m. ob 14. pop. v gostilni pri »Zlati ribi«. Vhod Stritarjeva ulica. Dolžnost vsakega trafikanta je, da se sestanka zanesljivo udeleži.

— **Zveza nastavljenecv denarnih zavodov** in velepodetij za Slovenijo naznanja, da se vrši njen redni občni zbor v nedeljo dne 14. jan. točno ob 10. uri v gostilni pri Mirku na Rinski cesti. Člani se opozarajo da je udeležba obvezna, ker je zelo važen dnevni red. — **Odbor.**

NAJNOVEJŠA POROČILA.

Bleurovo ameriško posojilo odpovedano?

— **Beograd, 12. jan. (Izv.)** Včerajšnja »Tribuna« je priobčila senzacionalno vest o 100 milijonskem dolarskem posojilu. List, ki je s Pašićem v ozkih stikih, veli, da je finančni minister dr. Stojadinović na eni zadnjih sej ministrskega sveta poročal o tem, da Bleurova skupina odlaga z raznimi izgovori izplačilo drugega obroka 100 milijonskega dolarskega posojila. Finančni minister je predlagal, da se Bleurovo posojilo odpove, ker se banka noče držati v pogodbi dogovorjenih pogojev. Čeprav kraljevina SHS izpolnjuje do prostobnosti na njo pripadajoče obveznosti.

— **Dunaj, 12. januarja. (Izv.)** Današnja »Reichspost« priobčuje iz Londona poročilo, da je ameriški bančni sindikat Bleur & Komp. storniral posojilno pogodbo, sklenjeno z Jugoslavijo za 100 milijonov ameriških dolarjev. Poročilo veli dalje, da je bila Bleurova skupina primorana stornirati pogodbo, ker se jugoslovenska vlada ni držala obveznosti, ki jih je prevzela s pogodbo in je izplačani znesek 16 milijonov ameriških dolarjev uporabila za rehabilitacijo dinarja, namesto za investicije. Poročilo dalje veli, da je bil ta znesek dan na razpolago bančnemu ravnatelju Dušanu Plavšiču, da bi dvignil z bančnimi špekulacijami dinarsko valuto. Jugoslovenska vlada se sedaj brani plačati obresti in Bleurova skupina grozi kraljevini SHS s finančno zaporo.

MANIFEST RADIKALNE STRANKE.

— **Beograd, 12. jan. (Izv.)** Zadnje dneve akcijski odbor radikalne stranke skrbno redigira manifest. Volilni manifest na narod bo izdan za pravoslavno novo leto.

RAZKOL V ZEMLJORADNIŠKI STRANKI.

— **Beograd, 12. jan. (Izv.)** Zemljoradniška skupina pod vodstvom Avramovića je imela 10. in 11. t. m. skupinski kongres v Veliki Plani. Avramović je poročal o politični situaciji, kakor je kongres sklepal o kandidaturi in o volilni taktiki Avramovićeve skupine. Skupina zemljoradnikov pod vodstvom Vojislava Lazića pa je imela v narodni skupščini v klubovih lokalih sestanek, na katerem so ravnotako razpravljali o volitvah in kandidatih. Med obema skupinama vladajo še vedno difference in ni prišlo še do nikakega sporazuma. Lazićeva zemljoradniška skupina namerava za pravoslavno novo leto izdati na kmetijski narod poseben volilni manifest.

POVRATEK LJUBE DAVIDOVIČA V BEOGRAD.

— **Beograd, 12. jan. (Izv.)** Ljuba Davidović se je snoči povrnil iz Sabca v Beograd. V Sabcu je imel predsednik demokratske stranke več deborspelih sestankov in tudi velik manifestacijski shod. Kakor znano, ima Ljuba Davidović v Sabcu mnogo šans, ker je pri zadnjih občinskih volitvah prišla mesna občina v demokratske roke.

Borzna poročila.

— **Zagreb, 12. jan. (Izv.)** Zaključek. Devize: Curih 18.80, 19. Pariz 6.78, 6.82, London 467.50, 470, Berlin 0.95, 0.96, Dunaj 0.1395, 0.1420, Praga 288, 289, Trst 4.875, 4.90, Newyork 96, 98.50, Budimpešta 3.73, 3.80. Valute: dolar 95, 97.50, lira 4.80, 4.825, češka kruna —, 285, franc, frank 6.70, 6.75, funt sterling —, 466.

— **Curih, 12. jan. (Izv.)** Današnja predborza: Zagreb 5.40, Berlin 0.0528, Dunaj 0.0075, Budimpešta 0.205, Praga 15.15, Milan 26.05, Pariz 36.30, London 24.71, Newyork 5.285, Bukarešta 2.85, Sofija 3.35.

— **Curih, 11. jan. (Direktno)** Zagreb 5.40, Berlin 0.051, Praga 15.15, Milan 26.25, Pariz 36.40, London 24.72, Newyork 5.279.

— **Trst 11. jan.** Zagreb 20.90, Berlin 0.205, Praga 57.80, Pariz 128.75, London 94, Newyork 20.10, Curih 381.

— **Praga, 11. jan.** Beograd 36.375, Berlin 0.34, Milan 173, Pariz 240, London 161.73, Newyork 34.50, Curih 653.

Razne stvari.

• **Obešena sta bila 9. t. m.** v Londonu ga. Thompson in njen ljubimec Bywaters, ki je na njeno prigrivanje ubil njeneža moža. Bywaters je sicer opetovano zagotavljal, da je on sam zagrešil zločin, toda iz pisem, ki so jih dobili pri preiskavi pri n'jem, je razvidno, da ga je ona pregovorila k zločinu. Preteklo je že 15 let, odkar ni bila v Angliji obešena nobena ženska, zato na je bilo sedaj številno občinstvo toliko bolj radovedno in je kar oblegalo prostor, kjer sta bila obešena obešena. Ona je omedlela in so jo morali nesti pod vislice, on pa je stopil pogumno v smrt.

Poizvedbe.

— **Na den** je damski ridikl z vsebino. Dobi se pri A. Cernetu, obratovodja Ljubljana, Gospodstvska cesta 91 a, Zornanova hiša, vsak dan od 12. do 2. popoldne.

LISTNICA UPRAVE.

— **Pooblaščenca** ruskih akademikov in akademikov na ljubljanskem gradu naj se zgleda v naši upravi.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK.
Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

Išče se mlajša kuharica

ali služkinja, ki zna kuhati, kakor tudi GOSPODIČNA čez dan k enemu otroku. — Naslov pove upr. »Slovenskega Naroda«. 394

Čeno se proda

KNJIŽNA OMARA, črna, popolnoma nova, iz hrastovega lesa ter OTROŠKI SPORTNI VOZIČEK. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 393

Kupi se hiša

v šentjakobskem okraju v Ljubljani, z večjim dvoriščem, event. z vrtom. — Ponudbe z navedbo cene pod »Hiša št. Jakob/391« na upravo »Slovenskega Naroda«. 398

Kupim takoj

30 vagonov prvovrstnega brusnega lesa (Schleifholz) debelost 10 do 25 cm. Jernej POLJANC Lesce, Gorenjsko. 398

Dobrim krojaškim mojstrom

se odda na dom konfekcijsko šivanje damskih oblek. Ponudbe na »Elite« Ljubljana, Prešernova ulica 9.

Kuharico in sobarico

išče rodbina treh članov v Beogradu. Kuharica mora biti srednje starosti, popolnoma veča tuje kuhinje in z daljšo prakso v večjih gospodinjstvih. Plača za kuharico do K 2.000—, za sobarico do K 1.200—. Zahtevajo se dobra sprave.

Javiti se osebno 15. t. m. pri g. S. Uskokovič-u, hotel Union od pol 9 do pol 10 dopoldne in od 3 do 4 popoldne.

Zahvala.

Povodom preminutja našega ljubljenežnega pokojnika, gospoda **VEKOSLAVA KRAJNCA** KR. NOTARJA

izražamo globoko hvalo prijatelju mu izza mladih dni preč. gosp. kanoniku Ivanu Bohancu, gosp. Anu Debelakovi, Lorgerevi, Orožnovi, g. dr. Šumenjaku, rodbini Tančič, obema rodbinama Wagner, gg. orožn. Sadar, Toš in Vrtavec, ki so v svoji plemenitosti stali njemu in nam ob strani v najtežji uri, požrtvovalno vršeč delo človekoljubja.

Iskreno hvalo rodbini pl. Artensovi in šolski mladini, veseli smo pokojnikovem, za krasne vence, z njo vred č. duhovščini, vzglednemu učiteljskemu zboru, državnim in avtonomnim oblastvom in uradom, vsem korporacijam, požarni brambli za častno spremstvo na zadnji poti, vsem prijateljem in znanem za izraz srčnega sočutja, ki so nam bili v dnevih največje žalosti edina uteha.

Šmarje pri Jelšah, 11. januarja 1923.

Zaluzjo rodbini: **Krajnc — Dr. Premsehak.**

Zahvala.

Vsem Vam, ki ste v tistem sočutju spremili našo nepozabno rajnico, gospo

MIMO KREGARJEVO

na njeni prezgodnji zadnji poti, ali na drug način skušali viliti tolažbo v užaloščena srca neizmerno osamljenega moža, neboljenih otročičev, predobre mamic, ljubečih sestri in tugujočih svakov, se v globoki hvalečnosti, proseč Boga, naj Vam Vašo ljubezen dobrotno poplača, iskreno zahvaljujejo

žalnoči ostali.

Kino Matica

Dvorana Filharmonične družbe

Kongresni trg

Otvoritev v nedeljo, 14. januarja 1923

LAST JUGOSLOVANSKE MATICE

Pes-ovčar

(deutscher Schäferhund) 6 mesecev star, že nekoliko dresiran, SE PRODA. — Rado šturm, Rožna dolina 145. (Vprašati v gostilni pri Čehu)

Meblovano sobo

s 15. januarjem ISČE uradnica. Ponudbe na: Poštno ležaje št. 28, Ljubljana. 367

V najem se vzame

dobra GOSTILNA ali RESTAVRACIJA v Ljubljani ali v kakem večjem trgu v Sloveniji TAKOJ ali do dne 1. maja. — Ponudbe pod M. J., glavna pošta, Ljubljana. 365

Pohišstvo za spalnico, malo obrabljeno, se ceno prodaja.

Ogleda se lahko: Zaloška cesta št. 13, dvorišče, desno, vrata III. 374

Dve sobi

s separatnim vvhodom in električno razsvetljavo, z eno, ozir. dvema pos. st. jama, SE ODDAJA TAKOJ. Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 370

Večjo prazno sobo

ali dve manjši s separatnim vvhodom, eno event. meblvano, ISČE mlad zakonski par. — Ponudbe na upravo »Slovenskega Naroda« pod ZAKONCA/378.

Kupim hišo,

srednjeveliko, z vrtom ter prostim stanovanjem v Ljubljani ali okolici, najraje pa v Spodnji ali Zgornji Šiški. — Pismene ponudbe pod »Hiša/383« na upravo Slov. Naroda.

Mlad gospod, zmožen slovenskega in angleškega jezika, želi vstopiti v službo pri večjem podjetju kot sluga ali delavec. Ponudbe se prosi pod »Štev. 2000/375« na upravo »Slovenskega Naroda«. 375

Kupim posestvo,

srednjeveliko, obstoječe iz dobro zidane hiše, gospodarskega poslopja, njiv, travnikov in gozda v bližini železnice in postaje. Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 371

Službe strojnika

išče izkušen strojni ključavničar; ima prakso pri parnih strojih in kotlih ter vsake vrste električnih motorjev. — Star je 30 let in oženjen. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 289

Šamotna opeka,

700 kosov, za notranjo obzidavo apnenice ali enakih peč, ima po nizki ceni naprodaj FR. LIPAH, Dobrunje pri Ljubljani. 290

NAJBOLJŠE VRSTE

slavonskega sena ter ovse in pšenične slame

PRODAJA v kompletnih vagonih s svojega skladišča v Novi Gradski PO NAJNIZJI CENI

JOSIP WEISS, Eksport sijena i slame, Zagreb, Rokova ulica 2/II. Telefon nuspustaja 13—51. 379

Kostanjev les

deske in tesani les kupuje po ugodnih cenah ter prosi pismene ponudbe

Ernest Marinc,

Čelje

Kapušinska ulica 3.

PRODAM star, dobro ohranjen

kratek klavir za 4000 Din. Poljanska cesta 54, vrata 19. 386

Sprejme se nekaj boljših gospodov

na dobro hrano.

Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 369

Prodaja se KOMPLETNA MAŠKA (piereta). Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 384

Stanovanje

(soba nairae s posebnim vvhodom) ISČE gospodična za takoj ali pozneje. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »J./332«. 377

Izurjena šivilja,

večša vseh del. išče delo po hišah ali na dom. Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 312

Odda se

meblvana soba. Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 376

12letna deklica,

MOČNA IN ZDRAVA, se odda dobrim ljudem z vso oskrbo v hiši. Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 377

Za takoj išče sobo

AVSKULTANT v mestu ali bližnji okolici. — Ponudbe pod »AVSKULTANAT/382« na upravo »Slov. Naroda«. 370

Klavirska delavnica

R. Warbinek

Ljubljana, Hilšerjeva ulica 5.

Popravljam in uglašujem klavirje in harmonije strokovno in ceno. 390

Kupim

TRGOVSKI PULT, približno 4 m dolg, PULT ali STOJALO z 2—3 pločevinastimi posodami za olje, MIZO za blagajničarko in lahki VOZIČEK z 2 ali 4 kolesi; vse to v dobrem stanju. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Specerija/372«. 348

Lokomobila

16/18 HP, šest atmosfer pritiska, pripravna tudi za kurjenje z žaganjem, torej posebno pripravna ZA ŽAGO, SE JAKO CENO PRODA.

Bauernverein, Graz, Reitschulgasse 3. 415

Ratarska banka d. d. u Virovitici nudi ob stanica Slavonija

prima pšenične posije à 7 K kg, te jedan vagon kukuljevo šrota za blago, kao najbolju stočnu hranu à 5 K kg. Brzojavni naslov: »AGRICOLA« Virovitica. 388

Jvan Slokan

mestni zidaraki mojster

Ljubljana,

Študentova ulica 7.

Izvršuje vsa v njegovo stroko spadajoča dela, po danih in lastnih načrtih. 395

ISČE SE ZA TAKOJ korespondent

s perfektnim znanjem slovensčine, srbohrvaščine ter nemščine, stenografije v vseh treh jezikih in strojepisja. — Reflektira se samo na delavne in vestne moči, ki bi bile tudi verzirane v vseh drugih pisarniških poslih ter bi bile vpeljane v knjigovodstvo. Ponudbe z navedbo strokovne izobrazbe, referencami in sliko na:

PETER KOZINA & KO., tovarna čevljev, TRŽIČ. 364

Izurjena blagajničarka

z dobrimi spravevali ISČE mesta v večjo restavracijo. Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 315

Prodaja se lep voz

(KOČIJA), POLPOKRIT. Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 287

Prodaja švicarske smuči

(skij) malo rabljene »Patent Wr. D. G. B. Stahlknecht«. Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 347

Kemik,

dobra in samostojna moč, ISČE PRIVATNO SLUŽBO ali pos. stranski zaslužek. — Ponudbe pod »KEMIK/307« na upravo »Slov. Naroda«. 295

Jekleno pločevino

4—7 mm debelo in nad 80 mm široko KUPI A. TOMŠIČ, Verd, Vrhnika.

Prodaja se

KMETSKO POSESTVO (njive, travnik, gozdi in sadni vrt), 20 minut od postaje Stična na Dolenjskem. — Prije se pri J. Miklavčič, Gorenja vas pri Stični (Dol.). 295

Meblovano sobo

išče starejša dama, katera je podnevi odsotna. Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 350

Zakonski par brez otrok ISČE ENO ALI DVE

meblvane sobi

z električno razsvetljavo. — Ponudbe na pošto ležeče N. Z. Ljubljana I. 348

Takoj se odda

PRAZNA IN MEBOVANA SOBA v novi hiši z električno razsvetljavo s separatnim vvhodom; meblvana s hrano. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 342

Prodaja hišo

OB GLAVNI CESTI Z VELIKO DELAVNICO. PRIPRAV. NA ZA VSAKO OBRT. Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 286

Išče se služkinja

srednje starosti, ki zna dobro kuhati, je snažna in varčna, k boljši rodbini, obstoječi iz dveh oseb, v Osijek na Hrvatskem. Plača 1000 K mesečno. Iz prijaznosti da natančnejša obvestila ga. Brunet, Ljubljana, grad Tivoli. 331

Na prodaj

vinograd z levo vilo, gospodarskim poslojem, sadovnjakom in gozdom blizu ceste. — Raste 10 polovnjakov vina in meri vse posestvo tri orale. Podlehnik v Halozah. — Oglasite se pri tvrdki ANTON MAHORIC, PTUJ. 351

Delovodja

za izdelovanje testenin

za novoustanovljeno tovarno testenin v Dalmaciji se išče.

Reflektira se samo na prvovrstno in povsem samostojno moč. Ponudbe z navedbo dosedanjega delovanja, zahtevo plače in čas možnosti nastopa naj se naslovi na »Poštni pretinac 104, glavna pošta Zagreb«. 333

Razno perilo

za dame, gospode in deco priporoča tvrdka

A. & E. Skabernè Ljubljana, Mestni trg 10

SOLIDEN GOSPOD ISČE

meblvano sobo.

Ponudbe pod »PLAČA DOBRO« na Alema Company, Ljubljana, Kongresni trg 3. 343

SAMOSTOJNA

korespondentinja,

večša tudi knjigovodstva in drugih pisarniških del, ISČE MESTA. Ponudbe pod »Samostojna/339« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Parketne deščice

iz slavonskega hrasta in bukove dobavljam v vsaki množini najceneje. Jos. R. Puh, Ljubljana, Gradaška ulica 22. Telef. 513.

V najem išče

ali pa tudi KUPI TRGOVINO in če mogoče tudi GOSTILNO v prometnem kraju. — Najrajši tam, kjer bi se izplačala lesna trgovina. Ponudbe je poslati pod »Takojšen prevzem/254« na upravo »Slov. Naroda«.

NOVOSTI ZA

PLESNO SEZIJO

A. Šinkovlec nasl. K. Soss Ljubljana, Mestni trg 19

Nudim po najnižji ceni:

banaško moko, otrobe, krmilno moko, dalje seno, slamo in druge deželne pridelke. — Zaloga najboljšega »Dalmatinskega cemenca« v vsaki manjši in vagon-ski oddaji. 355

LJUDEVIT SIRC, KRANJ.

Stanovanje!

Vsled starosti bi ZAMENJAL stanovanje, obstoječe iz dveh sob s pritliklami v 3. nadstropju modernih hiše v bližini Južnega kolodvora v Ljubljani z enakim stanovanjem v pritlikli ali prvem nadstropju v sredini mesta. Ponudbe pod »MODERNO/311« na upravo »Slov. Naroda«.

Prva špecialna trgovina z rokavicami in parfumi nudi:

vsakovrstne zimske rokavice iz usnja, podložene z volno, s kožuščkom, ter volnene in tricot rokavice. Nadalje vsevrstne vsebarvne zimske in flor, svileni flor ter svilene nonavice.

Najfiniji pristni francoski parfumi. Najboljše vrste kolinske vode.

Eau de Cologne

O. Bračko, Ljubljana. Dunajska cesta štev. 12

Izredna prilika!

Vsled rodbinskih razmer se proda zelo ugodno dobrodojča

trgovina

z mešanim blagom na deželi s stalno vpeljanimi odjemalci na debelo. — Ponudbe pod »Zlata jama« na An. zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna 5. 293